نگرش دانشجویان پزشکی نسبت به پژوهش پس از طی دوره علوم پایه

هومن واحدی۱ – حمیدرضا مهریار۲ – نرگس علیزاده۳ – مرجان دشتی پور*۴ – حمید واحدی۵ – سحر پاریاب۶ – امید گرگز۷

۱-کمیته تحقیقات دانشجویی, دانشکده پزشکی, دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۲-دانشیار طب اورژانس، دانشکده پزشکی, دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران
۳-استادیار گوش و حلق و بینی، دانشکده پزشکی, دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران
۴-استادیار روان شناسی، دانشکده پزشکی, دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران.نویسنده مسئول:marjan_dashtipour1352@yahoo.com
۵-دانشیار گوارش، دانشکده پزشکی, دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۶-ارشد پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۷- ارشد اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

مقدمه:
پژوهش‌های پزشکی در مقطع علوم پایه، سنگ‌بنای ارتقای کیفیت آموزش بالینی و توسعه علمی کشور به شمار می‌روند. با این وجود، نگرش دانشجویان و میزان تمایل درونی آن‌ها به تحقیق در این دوران حساس، نقشی تعیین‌کننده در مسیر پژوهشی آینده‌شان ایفا می‌کند. این مطالعه با هدف بررسی نگرش دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود نسبت به پژوهش پس از گذراندن دوره علوم پایه طراحی و اجرا شد.

مواد و روش‌ها:
این مطالعه توصیفی-تحلیلی بر روی ۲۴۳ دانشجوی مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی شاهرود انجام گرفت. داده‌های پژوهش با استفاده از پرسشنامه‌ای استاندارد و روا گردآوری شد که ابعاد مختلفی نظیر تعریف عملیاتی دانشجویان از پژوهش، نگرش نسبت به جایگاه تحقیق در علوم پایه و میزان تمایل به فعالیت‌های پژوهشی آتی را می‌سنجید. تحلیل داده‌ها نیز با به‌کارگیری نرم‌افزار آماری SPSS انجام پذیرفت.

یافته‌ها:
یافته‌ها نشان داد که اکثریت شرکت‌کنندگان (۵۴.۷ درصد) را مردان تشکیل می‌دادند و در مجموع، دانشجویان دیدگاهی نسبتاً مثبت نسبت به پژوهش داشتند. با این حال، تنها ۲۵.۵ درصد از آنان پژوهش در علوم پایه را به عنوان یکی از اهداف اصلی حرفه‌ای خود برگزیده بودند. از سوی دیگر، موانع کلیدی برجسته شد؛ به‌طوری‌که تنها ۱۶.۱ درصد، پژوهش را مسیری مناسب برای درآمدزایی دانستند و ۱۹.۳ درصد بر این باور بودند که زیرساخت‌ها و شرایط کشور برای اجرای پروژه‌های پژوهشی مطلوب نیست. در مقابل، داشتن تجربه قبلی پژوهشی تأثیر چشمگیری در عمق‌بخشیدن به درک دانشجویان از مفهوم و ارزش پژوهش داشت.

بحث و نتیجه‌گیری:
نتایج این پژوهش زنگ خطری برای مشارکت محدود دانشجویان پزشکی در حوزه‌های علوم پایه است؛ چرا که با وجود آگاهی نظری از اهمیت علم، چالش‌هایی همچون نامساعد بودن شرایط پژوهشی و کمبود انگیزه‌های مالی، مانع جدی مشارکت فعالانه آنان محسوب می‌شود. از این رو، برای ترغیب نسل جوان به پژوهش، بازنگری در ساختارهای حمایتی، ارائه بسته‌های تشویقی مالی و آموزشی، و پررنگ‌تر کردن نقش راهبری اساتید امری ضروری و انکارناپذیر است.

واژگان کلیدی:
نگرش به پژوهش، دانشجویان پزشکی، علوم پایه، انگیزش پژوهشی، موانع پژوهش.

رفرنس

.1 Sniderman PM, Saris WE. Studies in public opinion: Attitudes, nonattitudes, measurement error, and change: Princeton University Press; 2018.1
.2 Ebrahimi A, Shakeri M, Khadem-Rezaiyan M, Kasmaei FG, ZiaeiFard R. Evaluating the attitude of Mashhad professional medical doctoral students in basic sciences and physiopathology to research in the academic year.
.3 Helfman Cohen Y, Reich Y, Cohen YH, Reich Y. Literature Review Conclusions and Definition of Research Target. Biomimetic Design Method for Innovation and Sustainability. 2016:45-9.
.4 Farmanbar R, Asgari F. Investigating the Preventive Factors of Research from the Viewpoints of Guilan University of Medical Sciences Faculty Members. Journal of Guilan University of Medical Sciences. 2005;14(54):84.
.5 Usher R. A diversity of doctorates: fitness for the knowledge economy? Higher Education Research & Development. 2002;21(2):143-53.